

Малка житија

30 јуни

Преизобден Георгиј Иверски

Роден е во Грузија во 1014 г. како роднина на грузиските цареви. Во детството добил добро класично образование, но срцето го влечело кон духовниот живот. Се подвизувал кај проучениот духовник Георгиј на гората Црна. Побегнал на Света Гора и таму го продолжил подвигот во Иверскиот манастир. Станал иверски игумен и со помош на царот Константин Мономах го обновил манастирот. Ги превел на грузиски Светото Писмо, Прологот и богослужбените книги. Грузискиот цар Баграт го повикал назад во Грузија за да го поучува народот. Во татковината бил дочекан царски. Го поучувал штедро свештенството и нар-одот, заради што Грузијците неговиот спомен го слават на 30 јуни, сметајќи го за рамноапостолен. На старост посакал да умре на Света Гора и се упатил таму, но смртта го затекнała во Цариград. Моштите му почиваат во Ивер.

1 јули

Свештиште маченици Козма и Дамјан

Бесребрени лекари и чудотворци. Тие се родени браќа, родум од Рим. Крштение примиле уште како деца и во тој дух биле воспитани. Имале голема благодат од Бога да ги исцелуваат лубето и животните од секаква болест и мака, со обично полагање на рацете. За исцелението од болниот барале единствено да верува во Господ Христос. Наследиле голем имот, но сиот го раздале на сиромасите. Царот Карин којшто во тоа време владеел во Рим побарал од нив да се одречат од Христа и да им се поклонат на идолите. Тие, пак, јавно ја исповедале својата вера во Бога, а царот го излечиле од неговата тешка болест. По ова Карин и самиот поверувал во Христа и ги отпуштил во мир. Но еден завидлив лекар, нивен некогашен учител, под изговор заедно да берат тревки ги одвел во планина и ги убил со камења. Чесно пострадале во 284 година.

4 јули

Св. Андреј, архиепископ Кришски

Роден е во Дамаск, од благочестиви родители. До седмата година од животот бил нем. Првпат прозборел кога се причестил со Пречистите Тајни. На 14 години отишол во Ерусалим и се замонашил во лаврата на Св. Сава Осветен. Брзо ги надминал и постарите монаси и на многумина им бил пример во духовното преуспевање. Патријархот го зел за свој писмоводител. На VI Вселенски Собор во Цариград во 681 г. свикан против монотелицката ерес, ерусалимскиот патријарх Теодор за свој ополномоштеник на Соборот го испратил овој Св. Андреј, тогашен архијакон. На Соборот се покажале неговото говорништво, ревност за верата и необичната мудрост што го красела изобилно. Подоцна бил поставен за архиепископ на островот Крит. Како архиереј бил многу омилен кај народот. Крепко ги косел ересите. Со молитва правел многубројни чуда. Така ги изгонил Сарацените од островот. Напишал многубројни поучни книги, песни и канони. Најпознат му е Великиот канон на Пресвета Богородица, што се чита во четврток од петтата седмица на Чесниот Пост. Ја предвидел својата смрт. Умрел на кораб, враќајќи се од Цариград во близина на островот Митилена во 712 г.

8 јули

Преизобден Теофил Мирошочив

Родум од Егејска Македонија, од селото Зики. Бил многу учен човек и голем подвигник. Цариградскиот патријарх Нифонт му порачал да патува во Александрија за да испита дали е вистината дека патријархот Јоаким поместил планина и испил отров без да му наштети, натеран на тоа од Евреите и исламистите. Откако се уверил во вистинитоста на овие чуда, Теофил се вратил на Света Гора. Таму се подвизувал прво во Ватопед, па во Ивер и најпосле во келијата на Св. Василиј близу Кареја. Ја одбил понудата за солунски архи-

епископ. Со подвиг на богоислание и умносрдечна молитва овој свет човек станал ризница на Светиот Дух и во него живеел Христос. Пред смртта му наредил на својот ученик Исаак да не го погребува, туку да го врзе со јаже за нозете и да го довлече до потокот. Со голем страв ученикот така и направил. Но по Божја Промисла моштите на Св. Теофил биле откриени и кога ги пренеле во неговата келија почнале да точат чудотворно миро. Се упокоил на 8 јули 1548 г.

12 јули Свештена Вероника

Тоа е онаа крвоточива жена којашто Господ ја исцелил од нејзината болест (Мат. 9, 20). Од благодарност кон својот исцелител, Господ Исус, Вероника нарачала да ѝ се направи Негова статуа, пред којашто таа Му се молела на Бога. Според преданието, оваа статуа била сочувана до времето на царот Јулијан Отстапник, којшто ја претворил во статуа на идолот Севс. Ова е еден од многу ретките случаи во Источната Црква да се употребува статуа. Како што е познато, тоа подоцна стана општ обичај на западните цркви. Св. Вероника останала ревносна во верата Христова сè до смртта и се упокоила мирно.

15 јули Свештеници Кирик и Јулита

Св. Јулита е благородничка по потекло. Рано останала вдовица со новороденчето Кирик. Живеела во ликаонскиот град Иконија, па затоа детето го крстила веднаш откако се родило, а кога наполнило три години го научила на верата и на молитвата, според мерата на неговата возраст. За време на прогонствата на Диоклацијан, кога во Иконија била пролевана многу невина христијанска крв, Св. Јулита побегнала со детето во незнабожечката Селевкија. Но таму ја фатиле како христијанка и ѝ суделе. Откако храбро ја исповедала својата вера пред судот, судијата ја искушувал преку љубовта кон синчето Кирик. Но тоа тригodiшно дете ги одбило милувањата на судијата паганин, и повикало: „И јас сум христијанин! Пушти ме кај мајка ми!” На овие зборови на детето судијата го фрлил малечкото христијанче по скалитите, а Св. Јулита се израдувала гледајќи дека син ѝ завр-

шува како венченосец. Му заблагодарила на Бога за маченичкиот крај на детето и потоа самата претрела многу маки за Христа. Ја убиле со меч во 304 г. Моштите на Св. Кирик и Јулита до ден денес се чудотворни. Еден дел од нив почивал во Пресвета Богородица Болничка во Охрид.

18 јули Преодобен Памво

Мисирец. Подвижник на Нитриската Гора. Му бил современик на Св. Антониј Велики. Бил прочуен по две особини: со долго вежбање го заклучил својот јазик за да не каже ниеден излишен збор; и никогаш не јадел друг леб освен оној којшто со своите раце, плетејќи рогозини, го заработил. Бил сличен на Божји ангел и на старост лицето му блескало како некогаш на Мојсеј, така што монасите не можеле да го гледаат в лице. Ни на наједноставните прашања не давал одговор брзо, без прво да се помоли во срцето и да размисли. Еднаш Александрискиот патријарх Теофил ги посетил монасите во Нитрија. А тие го помолиле Памво велејќи: „Авво, кажи му на папата збор за насидување”. А тој одговорил: „Ако моето молчење не му користи, ни мојот збор нема да му биде корисен.” Овој прекрасен светител и прозорливец се упокоил во 386 г.

20 јули Св. Пророк Илија

Боговидец, чудотворец, ревнител на верата Божја, родум од племето Ароново од градот Тесвит. Уште кога се родил се покажале чудесни знаци за неговата предизбраност од Бога. Целата младост ја поминал во молитва и богоислание. За да тихува се повлекувал во пустината. Најголема борба имал со израилскиот цар Ахав и со неговата свирепа жена Језавела, поклоничка на идолот Ваал. Пред нив Пророкот со големи чуда ја доказал силата на Живиот Бог и со Божјата сила ги надвладеал Вааловите жреци што ги крепела Језавела. Со молитва го затворил небото и немало дожд три и пол години, за да ги наведе на покажание скаменетите срца на Израилците; а потоа со молитва низвел дожд после долгата суши и со орган од небото ја запалил својата сепаленица принесена

на жртва пред Бога на очиглед на Бааловите жреци. Чудесно го умножил брашното и маслото кај вдовицата во Сарепта, го воскреснал нејзиниот умрен син, прорекол многу нешта. Кога тихувал на планината Хорив, зборувал со Бога. Пред смртта за свој наследник во пророчката служба го зел Елисеј. Со наметката ја раздвоил реката Јордан пред да биде земен на небото во огнени кочии со огнени коњи. На Тавор заедно со Мојсеј Mu се јавил на Господ. Пред крајот на светот Св. Илија пак ќе се јави за да ја сотре силата на Антихристот (Откр. 11).

22 јули

Марија Магдалина

Родум е од местото Магдала покрај Генисаретското Езеро, од племето Исахарово. Била мачена од седум демони, од коишто ја ослободил Господ Исус и ја исцелил. Верно Mu послужила за време на Неговиот овоземен живот. Стоела и тагувала под крстот на Голгота заедно со Пресвета Богородица. После смртта на Христос трипати го посетила Неговиот гроб. А кога воскреснал, Go видела двапати: еднаш сама, а вторпат заедно со другте Мироносци. Патувала во Рим, излегла пред кесарот Тибериј и предавајќи му црвено јајце го поздравила со зборовите ‘Христос воскресна!’. Тогаш пред кесарот го обвинила Пилат за неправедната осуда на Господ Исус. Нејзиното обвинение кесарот го примил, па го преместил Пилат од Ерусалим во Галија, каде што тој неправеден судија умрел во царска немилост и во тешка болест. По ова Св. Марија се вратила во Ефес кај Св. Јован Богослов, кому му помагала во делото на проповедањето на Евангелието. Нејзината ревност во ширењето на Христовото Евангелие е рамноапостолна. Се упокоила мирно во Ефес. Преданието вели дека била погребана во истата пештера во којашто подоцна чудотворно воскреснаа стогодишно заспаните ефески момчиња (житие на 4 август). Мощтите на Св. Марија Магдалина подоцна се пренесени во Цариград.

25 јули

Преизобдана Еврраксија

Ќерка на цариградскиот големец Антигон и роднина на царот Теодосиј Велики. Со нејзи-

ната мајка, млада вдовица, се преселиле во Мисир и таму ги обиколувале манастирите давајќи прилози и молејќи се на Бога. Со огромна желба седумгодишната Еврраксија се замонашила во еден женски манастир. Колку повеќе раснела, сè поголеми подвизи си наложувала. Некогаш постела четириесет дена. Се упокоила во 413 г., во триесеттата година од животот. Во неа пребивала голема благодат Божја и со неа таа исцелувала од најтешки болести.

28 јули

Преизобден Павле Ксиројошамски

Син на царот Михаил Куропалат. Со блескаво образование, со ретка мудрост и кротост, во младешките години бил предмет на восхит на целиот Цариград. Во некоја повелба царот Роман Постариот го нарекол ‘најголемиот од сите философи’. Но од страв дека душата би можела да му се погордее, тој прекрасен млад човек се облекол во просјачки партали и заминал на Света Гора. Монашки чин примил од прочуениот светител Козма. После долги осаменчки подвизи го обновил манастирот Ксиропотаму, а потоа го изградил Светопавловскиот манастир, каде што на старост и се упокоил. Кога се осветувал манастирот царот Роман испратил на дар голем дел од Чесниот Крст, којшто до денес се чува таму. За овој светител се раскажува дека го проповедал Евангелието во Македонија и во Србија. Претрпел многу маки од иконоборниот цар Лав Ерменин и се упокоил во 820 г. Пред смртта преподобниот им рекол на браќата: „Еве, дојде часот којшто душата моја секогаш го посакуваше, а од кој моето тело постојано се плашеше”.

3 август

Преизобден Антониј Римјанин

Роден е во Рим во 1086 г. од благочестиви и имотни родители. Во тоа време Римската црква се одвои од Источната и сите што ѝ останаа верни на Источната Црква беа гонети од римскиот клир. Меѓу гонетите беше и Антониј. Тој го раздаде сето свое наследство и се замонаши. Се подвизуваше стоејќи на една карпа во морето. Но по Божја Промисла карпата се одвои од својата подлога и

на чудесен начин доплови до Новгород. Таму архиерејот Никита го прими љубезно Св. Антониј и му помогна да ѝ подигне црква на Пресвета Богородица, каде што подоцна се устрои манастир. Св. Антониј долго поживеа како игумен на тој манастир. Пројави голема благодатна сила преку многубројни чуда. Се упокои мирно во 1146 г.

7 авѓусӣ Прејодобен Ор

Со напорен подвиг достигна големо совершенство. Откако во осаменост се утврди и се просветли себеси, основа постепено неколку манастири. Им беше извонреден духовен раководител и наставник на многумина монаси. „Во својата облека личеше на ангел Божји: деведесетгодишн старец со брада бела како снег, со многу пријатна надворешност. Неговиот поглед светеше со нешто натчовечко”, за него вели Руфин којшто го посетил. Многупати видел ангели Божји. Особено се трудел никогаш да не изговори невистина. Се приучувал секојдневно. Еднаш неговиот ученик го опоменал дека е Велигден за да празнуваат. Старецот излегол надвор, ги кренал рацете кон небото и три дена поминал во непрестајна молитва. Па му рекол на ученикот: „Тоа е празнувањето на Велигден за монахот, својот ум да го воздигнеш кон Бога и со Него да го соединиш.” Се упокоил околу 390 г. во длабока старост.

8 авѓусӣ Прејодобен Григориј Синаит

Наречен е Синаит затоа што се замонашил на гората Синај. На Света Гора дошол околу 1330 г. за да ги обиколи манастирите и да дознае нешто за умствената молитва и созерцанието. Но овие нешта биле безмалку непознати во она време на Атон. Единствениот којшто го знаел ова и до совершенство го практикувал бил Св. Максим Капсокаливит, когошто сите го сметале за определтен. Своето учење за Исусовата молитва Св. Григориј го распространил по сите келии и манастири на Света Гора. Потоа преминал во Македонија и во другите балкански краишта и основал обители во коишто монасите ја практикувале умствената молитва. Така го помагал спасението на многумина. Неговите списи за умносрдечната молитва и

подвижништвото се наоѓаат во Добротольбието. Спаѓа меѓу најпрочуените подвижници на Блаканот.

11 авѓусӣ Прејодобниште Василиј и Теодор Печерски

Житието на Св. Теодор е особено поучно за сребролубивите. Тој бил многу богат, па сето свое богатство го раздал на сиромашните и се замонашил. Но потоа се поколебал и зажалил за богатството и многу бил искушуваан од демонот на сребролубието, од којшто го ослободил Св. Василиј. Обајцата завршиле од насиливото на сребролубивиот кнез Истислав, во 1098 г.

13 авѓусӣ Прејодобната царица Ирина

Нејзиното монашко име е Ксенија. Му била жена на царот Кало-Јован (118-1143). Освен по монашките подвизи и по многубројните добри дела, позната е и по тоа што го основала манастирот на Седржителот (Пантократор) во Цариград, еден од најславните и најубавите цариградски манастири.

14 авѓусӣ Св. свештеномаченик Маркел, ейски Апамејски

Роден е на Кипар од богати и угледни родители. Бил високообразуван, стапил во брак и имал деца. Кога му умрела жената, се повлекол во манастир во Сирија, а децата ги оставил на Божјата Промисла. Се прочул по милосрдноста, кротоста и духовната мудрост, заради што Апамејците го избрале за свој епископ. Ревносно се трудел на обраќањето на незнабожците во христијанската вера. Еднаш изгорел еден идолопоклонички храм, а идолопоклониците го фатиле Маркел како божемен предизвикувач на пожарот и го изгореле, околу 389 г.